

temma tõed ollid teggemas, ja sõitis siis mitto tuhhat wersta.

Newa jõggi, mis Peterpurri linnast läbbilähhäb, tulleb Ladoga järwest; lähhäb Peterpurri kubbernemangust läbbi, ja õtse kühhe sure merde. Peterpurri kubbernemängu nimmetati ennemuiste Ingri-maaks, ja ollid Rootsi kuningad sedda wannal ajal Wenne-maast ärra, ja ennese kätte wõitnud. Et sesamma ma üks merredärne ma, ja lai ja süggaw Newa jõggi temmast läbbi käib, mõistis Peter, et temma rigi ja rahwa kaubaajamise pärrast tarwis, sedda sowitawat maad jälle taggasi perrida, et ta õiguse polest ennesedda Wennerigi perwisma olnud; ja tõusis siis sellepärrast suur sõdda Rootsi kuningaga, mis kümme aastat aega wõttis, ja nimmetasse sedda sureks põhjama soaks: et pärrast Pohla ja Dani kuningas, Turgid ja Tartarlasted ka sõddima tõusid, ja ennast wahhele seggasid. Olli se sõdda meie mäale üks ränk ja raske nuhtlus; temma järrele tuli nälg, ja wiimsest katk, mis kõik kihelkonde rahwast aina laggedaks teggi.

1700 aastal küsis Peter Ingri-maad taggasi, agga Rootsi kuningas, Karel XII, olli kahheksatõistkümmne aastane noor wõlitseja; wapper, julge ja tark: temma sõdawäggi ma ja merve peäl jo wannastki, omma wahwuse, omma wäewallitsuse, omma õppind sõatõe, ja omma targa kindralite ja pealikute pärrast kulus; sest, et Rootsi jo mitto sadda aastat harritud rahwa ma olli, agga Wenne-maad hakkati wast hõrrima, kuidas sedda selle sure Reisri teggudest teame, selle ellust praego olleme rääkimas. Teame ka minnewa aasta tähtsamast, et sel ajal, mil Peter wallitsuse peäle sai, Wenne-maal wägge lüü olli, agga, et sõariistad ja nõud, ja temma sõddimise wiisid sesuggused ollid, et agga Tartarlaste ja Türgidega tappeldes juhtusid wõitma: agga kui õppind ja parremaste harrinend Rootsi wäega kimpu minna, juba siis sedda peält olli nähha, et wiis ehk kuus meest üht Rootsi soameest ei jõudnud wõita. Selle peäle olli Rootsi kuningas julge; põlgas Wenne rigi wägge, ja olli temma pärrast murreta, egga andnud siis